

SIKERES FESTULOLIUM-TERMESZTÉS PÉLPUSZTÁN

Vajda Péter
Vital-Feed Kft.

Öt éve kezdődött az együttműködés a Vital-Feed Kft. és a tejelő tehenészettel foglalkozó cég között. 2017-ben vetettek először intenzív fűvet, hogy a növekvő állatállományt jól emészthető rostban gazdag tömegtakarmánnyal tudják ellátni. Már az első termesztési év nagy sikerrel végződött és a két cég együttműködése azóta is töretlen. Évente 400 hektáron vetnek fűvet egyéves használatra. Mondhatjuk, hogy most már többéves tapasztalattal a hátuk mögött kiforrott technológiát alkalmaznak.

(Lásd korábbi cikkünket: <https://www.vitalfeed.hu/hu/szakcikkek/siker-es-festulolium-termesztes-pelpusztan>)

Öt éve 2300 tehénről és annak szaporulatáról kellett gondoskodni. Ez már akkor is óriási szám volt a hazai tejtermelő vállalkozások viszonylatában. Azóta viszont tovább fejlődött a cég, nem is akármennyire! Több mint megduplázták a fejt tehenállományt. 2019-ben a cégvezetés a fejlesztés mellett döntött. Felépült egy vadonatúj fejőház irodákkal, kiszolgáló helyiségekkel. 2022 augusztusa óta a fejést egy 100-as GEA karusszel végzi napi háromszor fejve meg az állományt. Valamint felépült 3 db új, 1000 férőhelyes istálló. Mára betelepültek az istállók, a fejt létszám 5200 tehén. Napi 8 kamion tejet értékesítenek hazai tejfeldolgozóknak. Az állomány 53%-a első laktációs, 35% második laktációs. A hazai tehenészetektől eltérő modellt

alkalmaznak. A megszülető borjakat azonnal értékesítik, és vemhes üszőt vásárolnak fel. A telep a bővítés végén tart.

A feladat tehát nem kicsi. A fent említett tehenállományt kell takarmánnyal ellátni. A művelt terület teljes egészében a tömegtakarmányok megtermelését szolgálja. Silókukoricát évi 800 hektáron termelnek és mellette intenzív fűvet (festuloliumot) évi 400 hektáron. Ezen felül természetesen lucernát is, de ez utóbbit környékbeli termelőktől is vásárolnak. A fűvet háromszor-négyszer, de akár ötször is megkaszálják, attól függően, hogy mekkora a növedék.

Sári Ferenc ügyvezető igazgató a következő termesztési technológiát vázolja fel: „Mindenekelőtt a legfontosabb a jó vetésidő megválasztása a csapadék függvényében és a jó magágy, amit én csak biliárdasztal minőségűnek nevezek! A vetésforgóban a fű általában a silókukoricát követi. A kukorica silózása után rövid tárcsával történik a tarlóhántás, ami száraz évben elhagyható. E művelet előtt hígtrágyát juttatunk ki a táblára. A tárcsát azonnal követi a mélykultivátor kétszer, a vetési irányra 45 fokban két oldalról, ami zárja is a talajt és nem engedi kiszáradni. A vetés direktvető géppel történik gabonaszortávrá, amit hengerrel zárunk. A tápanyag-utánpótlás szempontjából a tavaszi fejtrágyázás a leghangsúlyosabb, amit hígtrágyával

oldunk meg. Az első kaszálás előtt, legkésőbb március elejéig, 100 kilogramm nitrogén hatóanyagot juttatunk ki hektáronként. Ehhez köldökcsöves technológiát alkalmazunk, csöpögtető kijuttatással.

Az első kaszálásnál törekszünk a korai betakarítást választani, természetesen az időjárás függvényében. Azért, hogy a növényállomány lehetőleg még a vegetatív fejlődési fázisban legyen. Az a tapasztalatunk, hogy így a második növedék fejlődése is nagyobb eséllyel lesz egy levelesebb állomány.

A kaszálás után azonnal terítünk, amit 24 óra múlva követ a második terítés, amikor már megszáradt a teteje. Kaszálás után általában két nap a fonnyasztás. Sodrás után még egy-két óra száradás kell, ha vizes a széle a rendnek. 15%-tól 30% szárazanyagig lassú a száradás, felette viszont már gyors, ezért nagyon oda kell figyelni. Kaszálástól számítva 72 órán belül besilózzuk a fűvet. Nagyon fontosnak tartjuk a szárazanyag kérdését. A 35-45% közötti szárazanyag-tartalom szerintünk az optimális. 35% szárazanyag-tartalom alatt nem viszünk be anyagot. Tapasztalatunk szerint a tehének így szívesebben fogyasztják, és kevésbé találkozunk állategészségügyi problémákkal. Miután besilóztunk, egy héten belül juttatunk ki újabb adag tápanyagot a következő kaszáláshoz. Ez lehet hígtrágya vagy műtrágya egyaránt. Ilyenkor 30 kg nitrogén hatóanyagot adunk ki hektáronként. Ez idő alatt még tart az a nyugalmi állapot, amikor nem sértjük meg az új hajtásokat. Ez főként a köldökcsöves hígtrágya kijuttatás szempontjából kritikus időintervallum.

A nyári időszakban aszályos években természetesen van, hogy szinte kiég a gyepterület, de később megújul, és ezért még ősszel mindenképpen van egy kaszálás. 2023 őszén a csapadékos időjárás ellenére még egy ötödik kaszálást is tudtunk csinálni novemberben. Sikertelenül kifognak egy szeles hétvégét, amikor még rendszeresen meg lehetett fonnyasztani a szenázst.

Az utolsó kaszálás után kiszántjuk, és tavasszal mindig kukorica a következő növénykultúra.”

2. táblázat Erjesztett tömegtakarmányok hozamai (tonna szárazanyag/hektár; 2020-2023., forrás: Pélpusztai Mg-i Kft.)

Tömegtakarmányok	2020	2021	2022	2023	Átlag
	hozam tonna szá./ha				
Fűszenázs (festulolium)	11,2	12	10,5	18,5	13,1
Lucernaszenázs	8,4	6,3	9	11,2	8,73
Rozsszenázs	4,8				
Másodvetésű kukoricaszilázs	10				
Rozs + másodvetésű kukoricaszilázs	14,8				
Kukoricaszilázs	16,0	8,0	11,3	17,2	13,1

„Meggyőződésünk, hogy költséghatékonyan egészséges tehénállományt tartani csak ilyen kiváló emészthetőségű tömegtakarmánnyal lehetséges, amit nekünk a festulolium fűszenázs biztosít.”

„A takarmányozásunk nagyon egyszerű – folytatja az ügyvezető. Nálunk csak egy recept van. Mi nem hiszünk a 40 literes receptúrában, mellette pedig egy 30-as és akár egy 20-as verzióban. Sose jön vissza az ára. A takarmányozásunk költsége a tejárbevétel egyharmada, és azt gondolom, ez sokat elárul. A tömegtakarmányok mellett sok ipari mellékterméket (CGF, WDGS) is etetünk, mivel a szántóterületünk korlátozott. A tömegtakarmány : abrak aránya 70:30. Fehérjeforrást nem használunk, nincs szója az adagban, a szárazonállók kapnak egy kevés repcedarát. Nagy szerepe van a fűszenázsnak, amit szerencsére egész évben tudunk etetni, és nem csak a nyári hőstresszes időszakban. Egy tehén napi adagjában átlag 4 kg szá. szenázst kap, amiből 1 kg szá. a lucerna, a többi fű. Mivel a szántóföldön a nitrogén tápanyagot nem spórolósan adjuk, ezért a szenázsaink nyersfehérjeszintje magas (1. táblázat). Alapvetően minden tömegtakarmányra nagyon odafigyelünk, hiszen csak így tudjuk a termelési színvonalunkat tartani. 36 literes fejési átlagnál tartunk jelenleg.

1. táblázat A 2023. évi betakarítású festulolium-típusú fűszenázs táplálóanyag-tartalma labor (forrás: Pélpusztai Mg-i Kft.)

Festulolium-típusú fűszenázs	Mért érték 2023.
Szárazanyag %	40,2
Nyersfehérje % szá.	18,8
Hamu % szá.	10,5
NDF g/kg szá.	484
ADF g/kg szá.	312
ADL g/kg szá.	28
NDFd (30hr) %	75,3
NDFd (240hr) %	86,6
Tejsav g/kg szá.	78,6
Ecetsav g/kg szá.	15,3
NEI MJ/kg szá.	6,26

„Az elmúlt évek hozamait nézve látható, hogy a kukoricaszilázs és a fűszenázs gyakorlatilag azonos hozamszintet produkált szárazanyagra korigálva (2. táblázat)!”

